

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**ITELab Moduler:
Håndbok for
Modulrammeverk C**

Arbeide med elever

Conor GALVIN,
UCDs ITELAB-prosjekt

VELKOMMEN TIL RAMMEVERKET FOR ITELAB-MODULEN ARBEIDE MED ELEVER.

Velkommen til rammeverket for ITELab-modulen **Arbeide med elever**. Rammeverket er beregnet for alle lærerstudenter, ikke bare for lærerstudenter som spesialisere seg på IT/IKT – da det er lagt opp slik at det skal være relevant for alle som er nyutdannede lærere / lærere under utdanning.

Vårt forslag er at materialet og aktivitetene som blir omtalt nedenfor, kan danne et grunnlag for hele eller deler av en seksukers arbeidsperiode for lærerstudenter. Det ideelle er om studentene er ute i praksis i deler av perioden.

ITELab-håndbøkene er et referansepunkt for de foreslåtte aktivitetene og bygger på erfaringene som er gjort i partnerprosjektet ITELab. De er ikke en oppskrift, men bør i stedet fungere som referansepunkt og veiledning for lokale aktiviteter.

Denne korte håndboken om **ITELabs** rammeverk **for modulen Arbeide med elever** er utviklet for å hjelpe alle som bruker rammeverket – eller deler av det – til å integrere ITELabs ressurser i undervisningen. Håndboken gir en oversikt over den filosofien som danner grunnlaget for ITELab-prosjektet og skisserer strukturer, aktiviteter og mulige vurderingsmetoder som inngår i rammeverket. Håndboken foreligger nå i sin endelige versjon, etter å ha blitt revidert etter tre piloter / runder med betatesting.

Vi håper at håndboken kan være et godt utgangspunkt for arbeidet med å utvikle en bedre og mer pedagogisk teknologibruk blant lærerutdannere og lærerstudenter, og at brukerne har utbytte av å jobbe med materialet som tilbys innenfor rammeverket.

Conor Galvin (PhD)
Teamleder UCD ITELab,
2017-19

Oktober 2019

OVERSIKT OVER MODULENE:

Arbeide med elever. Sammendrag av innhold og aktiviteter

UKE FOR UKE		
DEL/UKE	TIDSPUNKT [FORELØPIG]	EMNE
Uke 1		<p>Situasjonsbevissthet i undervisning og læring; Hva det betyr å "lese" et læringsmiljø og hvorfor det er viktig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøfte informasjonskløften. • Avdekke behov – oppmerksomhet, forståelse og projeksjon.
Uke 2		<p>Starte læringen der de er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er selvregulert læring? Veilede og oppmuntre til selvregulert arbeid. • Utforske video-medierte muligheter for selvregulert læring for elevene
Uke 3		<p>Dybderefleksjon og undervisning [1]: Refleksjon for arbeidet i klasserommet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krever identifikasjon og analyse, planlegge en intervensjon/undervisningstime der teknologi skal integreres i planleggingen. • Skrive og bruke læringsutbytte. Teste egne planer opp mot modeller.
Uke 4		<p>Dybderefleksjon og undervisning [2]: Refleksjon over arbeidet i klasserommet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reflektere over praksisen i klasserommet med bruk av Queensland-metoden • Reflektere over læringsutbyttet ved bruk av Co-Lab-rammeverkets vurderingsveiledning.
Uke 5		<p>Bruke en videobasert plattform for profesjonsfaglig læring;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforske mulighetene ved å bruke en plattform som IRIS Connect og de etiske spørsmålene som følger med. • Jobbe med IRIS Connect-plattformen, prøve ut opptaks- og opplastingsverktøy til bruk i undervisningen. • Videoanalyse og tidsstemplede kommentarer som dialogteori i undervisningen.
Uke 6		<p>Videobasert samarbeidslæring på nett.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobbe med IRIS Connect-plattformen, spille inn og dele korte undervisningsopplegg og klipp. • Kritisk refleksjon ved hjelp av video, med bruk av Catapanos taksonomi og rammer for utforskning

MODUL C: Arbeide med elever

[3 ECTS-nivå 3; omfang av timer med direkte input og timer med relatert prosjektarbeid / selvregulert læring bestemmes lokalt]

Fokus	Konsept	Kompetanseområder	Vurdering
Arbeide med elever	Formål: presentere og utforske prinsipper og praktiske spørsmål knyttet til det å arbeide med elever, og hvilken verdi dette har for nyutdannede lærere og lærere under utdanning. Det henvises til teknologi hele veien, og den brukes som støtte for deltakernes læring.	<ul style="list-style-type: none"> Utvikle kompetanse knyttet til refleksjonspraksis og profesjonell selvevaluering Utforske verdien av personlige læringsplaner for nyutdannede lærere / lærere under utdanning 	Utforme, produsere og hente ressurser og reflektere kritisk omkring en personlig læringsplan som dekker tre til fem undervisningstimer om et tema en lærer under utdanning er opptatt av.
Målsettinger / tiltenkt læringsutbytte	Etter å ha fullført denne modulen vil deltakerne være i stand til å:		
	<ul style="list-style-type: none"> trekke ut meningsfull profesjonsfaglig læring fra å planlegge undervisningsaktiviteter på en systematisk måte planlegge, undervise og reflektere omkring læringsaktiviteter/-muligheter for elevgruppene se muligheter og lage effektive planer for læringsaktiviteter hvor det brukes IKT og annen teknologi. 		
<p>ITELab-modulene er bygd opp rundt <i>DigCompEdus</i> kompetanseområder, som alle er uttrykt i form av spesifikk kompetanse og spesifikke bruksområder – med 22 kompetanser som til sammen utgjør hele rammeverket. Disse områdene tar for seg ulike sider ved underviserens faglige kompetanse og aktivitet. [Se Vedlegg 1] Dette er:¹</p> <ol style="list-style-type: none"> Faglig engasjement; bruke digital teknologi til kommunikasjon, samarbeid og profesjonsfaglig utvikling. Digitale ressurser; hente, dele og utvikle digitale ressurser. Undervisning og læring; Administrere og styre bruk av digital teknologi i undervisning og læring. Vurdering; bruke digital teknologi og strategier for å øke kvaliteten på vurdering. Styrke læring; bruke digital teknologi til å øke inkludering, persontilpasning og aktivt engasjement hos elevene. Legge til rette for å utvikle elevenes digitale kompetanse; gjøre elevene i stand til å bruke digital teknologi på en kreativ og ansvarlig måte til informasjon, kommunikasjon, innholdsskaping, velvære og problemløsning. 			

¹ Fra sluttrapporten fra DigCompEdu-prosjektet: *European Framework for the Digital Competence of Educators; DigCompEdu*, Redecker, C and Punie, Y (eds) (2017) EUR28775 EN

Del 1 FOKUS: Utvikle bevissthet ved undervisning og læring

- Uke 1–2**
- Hva innebærer selvregulert, profesjonsfaglig læring;
  - Bruke teknologi til å åpne opp lærernes læring;
  - Identifisere og respondere på læringsbehov i tidlig yrkesfase.

Del 1 handler om å utvikle situasjonsbevissthet i undervisning og læring, og lære hvordan man begynner å utvikle dette. Den underliggende ideen er at nyutdannede lærere/lærerstudenter som blir mer bevisst, erfarer og praktiserer bruk av IKT som en støtte i sin egen profesjonsfaglige utvikling.

Uke 1. Situasjonsbevissthet i undervisning og læring; Hva det betyr å "lese" et læringsmiljø og hvorfor det er viktig.

Oppstart: Plenumsdiskusjon om hva "situasjonsbevissthet/klasseromsbevissthet" kan bety for læreren. Bruk en Padlet til å samle inn tilbakemeldinger og deretter sammenstille dem.

Utvikling: 1: Be studentene jobbe i par med å lese og kommentere det korte innlegget av Nikki Davies som ligger her: <https://bit.ly/2Q5BDDe>. 2: Be om kommentarer i plenum på påstandene om reflekterende egenpraksis og vanskene med å skape positive relasjoner mellom elev og lærer i klasserommet. 3: Be studentene se den korte videoen om "selvbevissthet" på LearningWorks' nettside, som de finner her: <https://bit.ly/2A6Ekuh>. Be dem svare på hvem videoen er rettet mot og hvordan videospill brukes i videoen. Er det noe de er bekymret over? Blir de overbevist av argumentasjonen?

Konsolidering: Henvis studentene til den korte teksten om filosofiske perspektiver på inkludering og bevissthet her: <https://bit.ly/2Q70HK0>. Be dem vurdere hovedpunktene i teksten og avgjøre om de er relevante for dem i deres situasjon. Hvis ja, hvordan og hvorfor?

Videreføring:

Gi et utfordringsspørsmål som: *Hva er situasjonsbevissthet, og hvordan kan vi omsette det til en læringserfaring som studentene har nytte av?* Henvis studentene til Holgerssons artikkel om det å registrere, og om kognitivt veiledet instruksjon her: <https://bit.ly/2R3P8Ak>. Be dem skrive et kort tilsvarende til artikkelen med utgangspunkt i utfordringsspørsmålet.

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 2:1 Velge digitale ressurser, 2:2 Utvikle og bearbeide digitale ressurser, 3:3 Samarbeidslæring, 6:2 Styrke elevenes digitale kompetanse.

Uke 2. Starte læringen der de er.

Oppstart: Se og drøft en kort video om hva som ligger i selvregulert læring og hvilke utfordringer det medfører: <https://bit.ly/2DNUqNB>

Be studentene særlig vurdere: hvilke hovedideer Pierson forfekter når det gjelder menneskelig kontakt i opplæringen, og ideen med å være skapt for å utgjøre en forskjell.

Utvikling: Be studentene gå sammen i små grupper. Studentene skal gå inn på Howard-Suamicos nettside og utforske visse deler av den. [<https://hssd-tlc.weebly.com/building-culture.html>] Lag en "think, pair, share"-aktivitet ut fra ideene som nettsiden formidler om individuelt tilpasset læring.

Diskuter hvilken potensiell verdi denne metoden har når det gjelder å utvikle planer for aktiviteter i klasserommet. Be hver gruppe lage en presentasjon/rapport med tre lysbilder om hva dere har diskutert, for å dele med klassen.

Konsolidering: Les raskt gjennom metodedelen i artikkelen til Bourdeau m.fl. 2017 om det de kaller "videoarbeidsmetoden" ("video-work approach"): <https://eric.ed.gov/?id=EJ1167307>. Diskuter hvordan noen av disse punktene kan brukes til å høyne verdien på planlegging/utvikling av undervisning, og hvordan dette også kan brukes til veiledet refleksjon i prosessen med *planlegging for læring*.

Arranger en plenumssesjon for å høre klassens ideer om dette.

Videreføring: La alle, hver for seg, lese hele artikkelen til Bourdeau m.fl. 2017.

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 2:1 Velge digitale ressurser, 2:2 Utvikle og bearbeide digitale ressurser, 3:3 Samarbeidslæring, 6:2 Styrke elevenes digitale kompetanse.

Del 2 FOKUS: Refleksjon; om, i og for arbeidet i klasserommet.

- Uke 3–4**
- Vurder å bruke læringsutbyttet til å fokusere arbeidet;
  - Bruk Queensland-metoden for å stimulere til refleksjon.
  - Gjør klart for bruk av videobasert refleksjonspraksis.

Del 2 går nærmere inn på lærerens refleksjon. Intensjonen med denne delen er å oppmuntre og støtte den begynnende læreren/lærerstudenten når det gjelder å innta en mer reflekterende holdning til planlegging og tenkning omkring undervisningen.

Uke 3. Refleksjon og undervisning [1]: Refleksjon for arbeidet i klasserommet.

Oppstart: Se og diskuter CIPD UKs korte video om refleksjonspraksis i næringslivet: <https://www.youtube.com/watch?v=M9hyWVEG2x0> Er dette synet relevant i skole- og utdanningssammenheng? På hvilke måter? Hva er de viktigste forskjellene mellom disse forholdene og skolen?

Utvikling: 1: Be elevene vurdere hvordan man kan gå frem for å identifisere og analysere læringsbehovene i klasserommene. Henvise dem til EUN Co-Labs læringsscenarier her: <http://colab.eun.org/learning-scenarios>. Be dem avgjøre hvordan bruk av dette kan gi en bedre analyse av læringsbehovene. 2: Del funnene fra den innledende diskusjonen og henvise dem deretter videre til konseptet læringsutbytte. 3: Be studentene gå sammen i faggrupper og beskrive læringsmålet for en gitt læringsituasjon. Diskuter resultatene i plenum.

Konsolidering: Besøke nettsiden CORA UCC og se nærmere på Kennedys påstander om effekten av utbytte – planlegging i motsetning til bare å jobbe med læringsmål. Hva som ligger i læringsutbytte: Kennedy kapittel 2 på <https://bit.ly/216Ndse>. Bruk en Padlet (eller lignende) til å samle inn tanker fra hele klassen.

Videreføring: [1] Be studentene etter undervisningen lese om refleksjoner om handling, f.eks. Munby her: <https://bit.ly/2DzhhLJ>. I lys av at denne artikkelen er av eldre dato, mener de at mye har endret seg? Som forberedelse til uke 4, registrer en brukerkonto på videoplattformen IRIS Connect og gjør den korte induksjonsaktiviteten for Modul C på plattformen.

[2] REGISTRERING PÅ IRIS CONNECT-PLATTFORMEN.

Registreringen gjøres på denne lenken:

<https://www.irisconnect.com/uk/itelab-registration/> Hver student må opprette sin egen brukerkonto. Når de har aktivert kontoen, kan de logge inn og velge ITELab Modul C-gruppen fra nedtrekksmenyen for å begynne å delta og utforske.

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 2:1 Velge digitale ressurser, 2:2 Utvikle og bearbeide digitale ressurser, 3:3 Samarbeidslæring, 6:2 Styrke elevenes digitale kompetanse.

Uke 4. Refleksjon og undervisning [2]: refleksjon omkring og i praksis.

Oppstart: Plenumsdebatt basert på forrige ukes lesing av Munbys artikkel; måle studentenes forståelse av det å reflektere *over* og refleksjon *i* praksis i klasserommet. Diskuter den kontinuerlige, livslange relevansen denne aktiviteten har for lærere.

Utvikling: 1: Henvis studentene til Queensland-metoden for refleksivitet for læreren; <https://bit.ly/1bTA2IM>. Gi ulike deler av dokumentet til ulike grupper og be hver gruppe kommentere en del, for eksempel ut fra hva de er interessert i å undervise i eller hvilken spesialisering de har. 2: Be hver gruppe utarbeide et sammendrag av sine tanker som de kan dele, kanskje med FlipGrid eller et annet tilsvarende nettsted. 3: Del resultatene i plenum; studer og diskuter alle bidrag. 4: Be studentene vurdere hvordan slike refleksjoner kan knyttes opp mot vurderingspraksisen. Diskuter som klasse verdien av å ha en konsistent mekanisme for å reflektere over læringsutbytte. 5: Henvis klassen til den delen av læringsscenariene som gjelder vurdering av læring, her: <http://colab.eun.org/assessment-guidelines>

Konsolidering:

Henvis klassen til den reflekterende videoaktiviteten i Modul C-gruppen på IRIS Connect-plattformen. Be studentene reflektere over videoklippet, kommentere hovedtrekkene og deretter diskutere i grupper og/eller i hele klassen. Studentene skal bruke elementene fra den beskrevne Queensland-metoden for reflekterende praksis.

Videreføring: Be studentene ta utgangspunkt i de følgende spørsmålene når de bruker diskusjonsforumene på IRIS Connect-plattformen:

- *Hva er fordelene og de mer problematiske sidene ved å bruke "refleksjon" som en konstant del av undervisning og forberedelser?*
- *I hvilken grad mener du video spiller en rolle som støtte for reflekterende praksis og miljøer for profesjonsfaglig utvikling?*

Som forberedelse til uke 5, last ned IRIS Connect-appen på en mobil enhet og gjør et testopptak.

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 1:2 Faglig samarbeid, 1:3 Reflekterende praksis, 2:1 Velge digitale ressurser, 2:2 Utvikle og endre digitale ressurser, 3:3 Samarbeidslæring, 6:2 Tilrettelegge for digital kommunikasjon og samarbeid for elevene.

Del 3 **FOKUS: Utvikle praksis;** bruke videoteknologi som støtte for å utvikle praksis.

Uke 5–6

- **Bruke videobaserte pedagogiske plattformer;** TIMSSVIDEO og IRIS Connect
- **Videobasert samarbeidslæring på nett;** problemstillinger og praksis.

Del 3 ser nærmere på hvordan videoteknologi kan brukes for å bli bevisst på egen undervisningspraksis og for å jobbe systematisk med å forbedre praksisen over tid.

Uke 5. Bruke videobaserte pedagogiske plattformer

Oppstart: Se de første seks minuttene av TimssVideo-en fra naturfagundervisningen på en tsjekkisk skole her:

<http://www.timssvideo.com/cz1-spines> Be studentene diskutere hva de nettopp har sett, og hva de ser er likt og hva som er annerledes enn hos dem.

Utvikling: 1: Henvis klassen til splash-siden for TIMSSVIDEO-prosjektet her: <http://www.timssvideo.com/>: Be dem lese og deretter tenke, gå sammen i par og dele (think, pair, share) hva de har funnet ut om hvilke muligheter denne typen "vindu" gir for profesjonsfaglig utvikling. 2: Be studentene se nærmere på mulighetene i IRIS Connect og forskningen som danner grunnlaget for denne tilnærmingen; start her; oversiktssiden for Modul C-gruppen i IRIS Connect 3. Del klassen i grupper og be dem studere verktøyene for videoanalyse og tidsstemplede kommentarer på IRIS Connect. Ta utgangspunkt i det tsjekkiske videoklippet de allerede har sett. 4. Diskuter hvilke muligheter og fordeler disse verktøyene gir for profesjonsfaglig læring.

Konsolidering: Be studentene diskutere ideen med å ha en teori for klasseromsdialog. Mercers introduksjon til hovedelementene i teorien er et godt sted å starte: <https://bit.ly/2OSQpZe>. Be klassen dele seg inn etter interesse/fag og komme med en tilbakemelding på ideene som har kommet frem. De skal bruke diskusjonsforumet på IRIS Connect-plattformen. Be studentene sammenligne og sette opp mot hverandre de to videoklippene de har sett, ved å trekke inn klasseromsdialogteori og Queensland-metoden. Diskuter i et nettforum og i klassegrupper.

Videreføring: Gi et utfordrings spørsmål å la: Hvilke fordeler ser du med video som undervisningsverktøy nå, som du ikke så tidligere? Diskuter i forumet på IRIS Connect-plattformen og i klassegrupper.

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 1:2 Faglig samarbeid, 1:3 Reflekterende praksis, 3:3 Samarbeidslæring.

Uke 6. Videobasert samarbeidslæring på nett; problemstillinger og praksis.

Oppstart: Be klassen gjennomgå resultatene fra forrige ukes utfordrings spørsmål; *Hvilke fordeler ser du med video som undervisningsverktøy nå, som du ikke så tidligere?* Trekk ut det som er positivt og diskuter løsninger på eventuelle negative aspekter som dukker opp.

Utvikling: 1: Henvis studentene til Film Club-aktiviteten på Iris Connect-plattformen. 2: I par skal studentene utforme et talende argument eller et spørsmål. 3: Bruk en mobilenhet til å gjøre opptak med IRIS Connect-appen. Etterpå skal studentene gå sammen i grupper og spille og ta opp et rollespill som viser en klasseromsaktivitet der de bruker de talende argumentene. De skal fokusere på bruk av spørsmål og fasilitering av klasseromsdialogen. 4: Del opptaket i Modul C-gruppen på plattformen.

Konsolidering: 1: Gjennomgå og kommenter opptaket av rollespillet med utgangspunkt i startspørsmålene for klasseromsdialog 2: Gjenta, bruk et klipp fra en annen gruppe 3: Diskuter som klasse mulighetene for strukturert refleksjon ved bruk av rammer og taksonomier.

Videreføring:

Be studentene undersøke skolens retningslinjer for å spille inn og laste opp videoer fra læringsarrangementer med henblikk på å skrive en personlig praksisdagbok. Her skal de ha med både retningslinjene og relevante råd fra nettsidene IRIS og TeachHub. Vurder konseptet *reflekterende kritikk* av digitale ressurser ved å bruke Catapanos spørreskjema fra TeachHub: <http://www.teachhub.com/technique-self-reflection-video-recording>. [Se vedlegg.]

Kompetanseheving / DigCompEdu-fokus: 1:3 Reflekterende praksis, 2:1 Velge digitale ressurser, 2:2 Utvikle og bearbeide digitale ressurser, 3:3 Samarbeidslæring, 3:4 Selvregulert læring, 5:1 Tilgjengelighet og inkludering, 6.1 Tilrettelegge for elevenes informasjonskompetanse og media literacy.

Vurdering av modulen

Arrangert og utformet lokalt

Personlig læringsplan;

Pedagogisk sterk og
teknologistøttet
læring

En redegjørelse for utforming, produksjon, ressurser og en kritisk refleksjon over en personlig læringsplan for tre til fem undervisningstimer, som tar for seg et tema den begynnende læreren er opptatt av.

(Ca. 3000 ord.)

[FORSLAG]

[Lokale rammer og parametere slik at det passer med et ECTS-tilbud som gir 3 poeng.]

Tilpasset kravene til punkter og omfang som gjelder for *Microsoft Innovative Educator*-sertifisering.

VEDLEGG 1

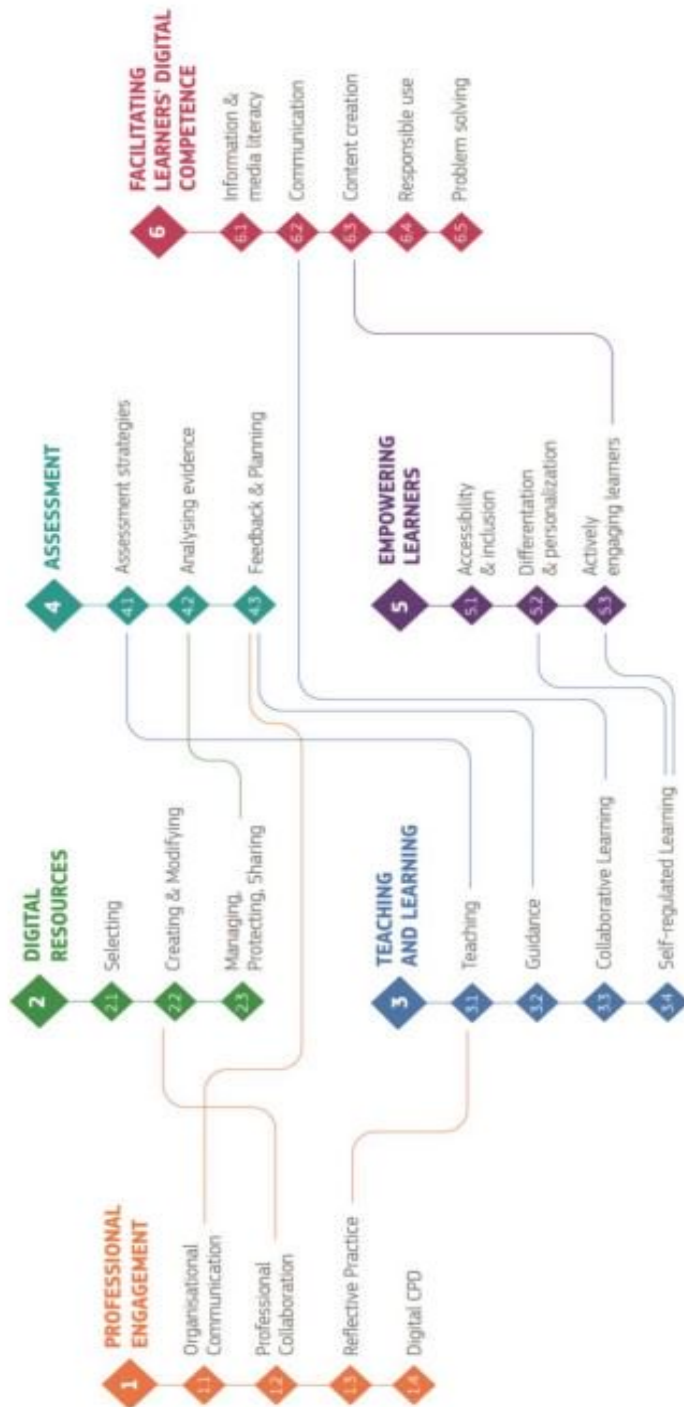
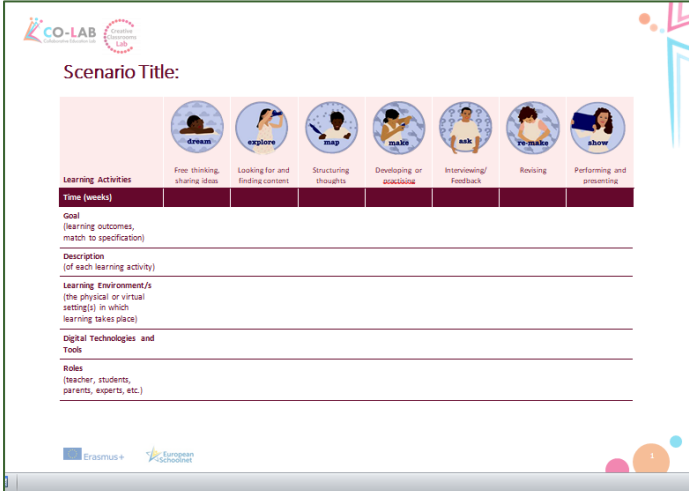

Figure 1: Overview of the DigCompEdu framework

Fra: Sluttrapport fra DigCompEdu-prosjektet: *European Framework for the Digital Competence of Educators; DigCompEdu*, Redecker, C and Punie, Y (eds) (2017) EUR28775 EN

VEDLEGG 2

Lenke til mal for læringsscenarier:

Scenario Title:

Learning Activities	dream	explore	map	make	ask	revise	show
	Free thinking, sharing ideas	Looking for and finding content	Structuring thoughts	Developing or exploring	Interacting/ Feedback	Revising	Performing and presenting
Time (weeks)							
Goal (learning outcomes, match to specification)	_____						
Description (of each learning activity)	_____						
Learning Environment/s (the physical or virtual setting(s) in which learning takes place)	_____						
Digital Technologies and Tools	_____						
Roles (teacher, students, parents, experts, etc.)	_____						

http://colab.eun.org/c/document_library/get_file?uuid=3a379a60-ef14-43d6-89f2-d454cdb5004c&groupId=5897016

VEDLEGG 3

Catapanos spørreskjema fra *TeachHub*: <http://www.teachhub.com/technique-self-reflection-video-recording>

- Hvor høyt snakker jeg?
- Sporer jeg noen gang av? Hvor ofte?
- Gjør jeg noe irriterende eller distraherende med stemme, fakter, kroppsholdning osv.?
- Hvor tydelige er instruksjonene jeg gir om aktiviteter?
- Hvor tydelig kommuniserer jeg de store ideene i en undervisningstime?
- Interagerer jeg effektivt med elevene?
- Hva holder elevene på med mens jeg snakker?
- Virker måten jeg instruerer på, egnet for innholdet og målsettingen jeg har sett for meg?
- Hvor mye tid bruker jeg på å snakke om ting det ikke er nødvendig å snakke om?

Ansvarsfraskrivelse

ITELab (Initial Teachers Education Lab) er et Knowledge Alliance-prosjekt mellom høyere utdanningsinstitusjoner og industrien for å fremme innovasjon og kunnskapsutveksling i den innledende lærerutdanningen (ITE). Prosjektnummer: 575828-EPP-1-2016-1-BE-EPPKA2-KA. Prosjektet delfinansieres i Europakommisjonens Erasmus+-program fra januar 2017 til desember 2019.

Denne håndboken er utarbeidet med økonomisk støtte fra EUs Erasmus+-program. Utgivelsen gjenspeiler kun forfatterens synspunkter, og Europakommisjonen kan ikke holdes ansvarlig for noen måte opplysningene i dokumentet kan bli brukt på.